

Rozvedení túžia po prijatí v Cirkvi

Veriaci a rozvedení nie sú od minulého roku v pastorácii Cirkvi ponechaní sami na seba: ujal sa ich mladý kňaz, ktorý si po hľadaní svojho miesta v rámci saletínskej rehole vybral práve pastoráciu týchto akoby odsunutých a často zranených ľudí v Cirkvi. Aká bola cesta pátra **Mateja Trizuliaka** k tomuto poslaniu?

Priezvisko Trizuliak je v našich kruhoch známe vďaka akademickej maliarke pani Trizuliakovej. Patríte k nim?

Často dostávam túto otázku a odpoveď je vždy kladná. Ale musím sa priznať, že sme sa ešte nikdy nestretli. Viem, že otec pani Evy Trizuljakovej bol bratom môjho pradedka. Mal som možnosť rozprávať sa s jej synom Alexandrom na spoločnom rodinnom stretnutí „Trizuliak&Trizuljak“ v roku 2012, kde nás bolo 191.

V akej rodine ste vyrastali?

Vyrastal som v skromnejších podmienkach, ale nenazval by som to chudobou. Vždy sme mali čo jesť a nepamätám sa, žeby si rodičia museli požičiavať peniaze na zaplatenie nájomného. Obidvaja sú veľmi pracovití a hlavne otec v tom vyniká, ešte aj teraz trávi veľa času v práci. Niekedy tá prehnaná starostlivosť o zabezpečenie živobytia šla na úkor vzťahov a trávenia času s nami. Od malička ma rodičia učili aj skromnosti, že nemusím mať prehnane drahé veci. A keďže nie všetko mi mohli kúpiť, snažil som sa šetriť si peniaze. Mama bola tou, ktorá udržovala vieru v rodine. Pozývala nás k spoločnej modlitbe, hlavne svätého ruženca. Nie vždy sa mi chcelo.

Pre každé dieťa do života je najväčším vkladom láska medzi jeho mamou a otcom. Aký obraz manželstva ste videli Vy?

Bol to veľmi pestrý obraz. Striedali sa v ňom pekné a pokojné chvíle s tými napätými a nervóznymi. Nechcem to opisovať až príliš podrobne. Zhrnul by som to ako lásku trpezlivú a odpúšťajúcu. Keď to bolo už veľmi vyhrotené, stalo sa niečo, čo akoby na novo spojilo rodičov. Narodila sa mladšia sestra, avšak so zdravotným znevýhodnením – detskou mozgovou obrnou. Vyžadovalo to veľkú obetivosť, hlavne zo strany mamy. Ale zároveň spolu s otcom mali príležitosť nájsť si znovu cestu k sebe.

Čo vás na manželstve vašich rodičov fascinovalo?

Asi najviac ma oslovuje, že rodičia stále zotrývajú vo vernosti sviatostnému manželstvu, hoci si prešli mnohými tmavými dolinami. Som presvedčený, že stále by sa dalo toho veľa vylepšiť. Modlím sa za nich, aby čas dôchodku a prežívania staroby priniesol do ich vzťahu novú sviežosť.

Najlepšou prípravou do života je mať súrodencov, a to viacerých... Súhlasíte?

Áno, je to pre mňa veľmi obohacujúce mať súrodencov, mať dve sestry. A aj keď sa nesplnila moja túžba mať ešte aj brata, veľa som sa naučil zo vzťahu s mojimi sestrami. Asi najviac si cením možnosť odkrývať takto svet ženy a poznávať jej identitu. A s tým sa spája fakt, že som sa naučil veľmi osožné veci. Jedná sa o poriadok, umytie riadu po sebe, ale aj varenie a pečenie. Okrem toho som sa učil taktiež starostlivosti o mladšiu sestru a iné malé deti, ktoré mi občas zverili do opatery.

Bez zakrývania: aké ste boli dieťa? Skrýva v sebe dnešný páter Matej dobré, poslušné, vzorné chlapča?

Nepatrilo mi medzi silné osobnosti v triede. Bol som skôr utiahnutejší a tichý, ale občas som dokázal vyparatiť nejakú hlúposť. Do dnes s úsmevom spomínam na riaditeľské pokarhanie, ktoré sa mi zdalo trochu prehnané. Dostal som ho za ničenie školského majetku. Stalo sa to na hodine varenia. Keď sme si sadli k stolu a mali jesť hliníkovým príborom, ohol som si lyžičku, čo vytočilo pani učiteľku.

Bol sen o kňazstve u Vás nosným od skorých čias uvažovania o povolání do života?

Nesnival som o kňazstve, hoci som si ako mnohí mladí chalani a možno aj dievčatá, slúžil doma sväté omše s mojou staršou sestrou. Ak sa pamätám, bolo to na prvom stupni základnej školy. Potom som začal aj miništrovať, hneď po prvom svätom prijímaní. Nebral som to ako smerovanie k môjmu povolaniu. Bral som to ako niečo, čo ma bavilo. Ale chcel som na tom aj niečo získať. Dostávali sme od jedného staršieho kňaza aj drobné peniaze a zbierali sa body v tabuľke, a preto som chcel byť najlepší.

Ako sa taký mladý človek dostane k nie veľmi známej rehoľnej komunite?

Povedal by som, že skôr tá nie veľmi známa rehoľná komunita sa dostala ku mne. Misionári Matky Božej Lasaletskej od 1990 roku pôsobia na sídlisku Rozkvet v Považskej Bystrici, kde

som vyrastal. Poznám ich teda od svojich školských čias. Vystriedali sa tam niekoľkí kňazi. Oslovili ma svojim prístupom k ľuďom, vysluhovaním sviatosti, predovšetkým spovede a tiež svedectvom komunitného života. Neďaleko bola aj druhá saletínska farnosť – Považské Podhradie, kde som chodieval so starkou na stredajšiu novénu k Plačúcej Panne Márii a svätú omšu. A tak sa saletíni stali veľmi blízki môjmu srdcu.

Slúžite špecificky ľuďom, nesúcim zranenie z rozpadu a rozvodu ich manželstva. Nechýba Vám pastoračná skúsenosť?

Ako „trojročný“ kňaz som si kládol túto otázku ešte predtým, ako som sa začal venovať rozvedeným. Uvedomoval som si riziko, ktoré sa spája s neskúsenosťou a krátkodobou praxou. Ale keby som čakal, kým budem môcť povedať, že už som sa to naučil a teraz môžem ísť k rozvedeným, stratil by som čas. Lebo stále sa učím, a učím sa práve slúžiac ľuďom. Podobne to bolo po kňazskej vysviacke. Mal som plnú hlavu vedomostí a teórie, ako by to malo vyzeráť, ale chýbala mi prax. A musel som začať, aj keď som mal určité obavy.

Odkiaľ sa na Slovensku projekt rozVEDENÍ k Bohu vzal?

Znie to ako niečo veľké, ak sa použije slovíčko projekt. Ale nevnímam to zatiaľ ako niečo dôkladne zorganizované s určitou štruktúrou a programom. Začalo sa to od uvažovania a rozlišovania od júla 2013, keď som sa stal zodpovedným za exercičný dom v Chrenovci-Brusne. Pýtal som sa Boha, čo by sme ako rehoľa mohli ponúknuť, čo by sa spájalo s našou charizmou – pokánie a zmierenie. A tak ma priviedol k rozvedeným. V decembri 2013 sme sa s ešte jedným spolubratom dohodli na termíne a v marci 2014 bola prvá víkendovka rozVEDENÍ k Bohu. Po nej sme rozlíšili, že bolo by vhodnejšie podeliť duchovnú obnovu pre rozvedených a znovusobášených a pre rozvedených nežijúcich v ďalšom zväzku. Neskôr som sa dostal k spiritualite Famílie Solitude Myriam, ktorá je zameraná aj na pastoračiu rozvedených. Postupne sa to dáva akoby dokopy. Teším sa aj zo spolupráce s rozvedenými laikmi, že sa vytvára tím pre túto službu.

Na rozvedených sa v cirkvi díva trochu cez prsty. Je skutočne rozvod nevyhnutnosťou pre veriaceho človeka?

Hoci sa venujem rozvedeným, som si vedomý, že v katolíckej Cirkvi neexistuje rozvod. Takže určite ho nepovažujem za nevyhnutnosť. Avšak je to skutočnosť, ktorá ovplyvňuje životy mnohých veriacich. Snažím sa pozerať na nich tak, ako by sa pozeral na nich Ježiš. Prinášať im Božiu útechu, prijatie a povzbudenie.

V čom vidíte dôležitosť tohto projektu?

Nemáme stanovené oficiálne ciele, ale pokúsim sa opísať osobnú víziu a moje túžby spojené s pastoráciou rozvedených. V prvom rade chceme ukázať rozvedeným, že majú stále svoje miesto v Cirkvi, aby sa necítili vylúčení. Ďalej predovšetkým rozvedeným nežijúcim v ďalšom zväzku ponúkame cestu uzdravenia podľa spirituality Famílie Solitude Myriam, ktorá ma jednotlivé etapy – prijatie svojej situácie, odpustenie, zmierenie a zasvätenie. Pre rozvedených a znovusobášených vnímam potrebu ich duchovného sprevádzania. Keďže nemôžu pristupovať k sviatosti zmierenia a prijímať Eucharistiu, považujem za nevyhnutné, aby čerpali z iných prameňov, ktoré majú k dispozícii. Túžim, aby sa nezastavili na ich ceste viery, aby nezanevreli, ale dokázali rozlišovať medzi dobrom a zlom. Lebo môže nastať v ich živote chvíľa, že budú môcť znova pristupovať k sviatostiam, lebo sa zmenila ich situácia. A vtedy bude rozhodujúce, aby neboli niekde úplne ďaleko, ale pripravení zmieriť sa s Bohom. A štvrtý cieľ, ktorý je zatiaľ len v mojich myšlienkach, je začať sa venovať deťom z rozvedených rodín a ponúknuť im duchovnú podporu. Uvedomujem si, že na ne sa často zabúda a že si samé nevedia poradiť s traumou, ktorá sa dotkla ich rodiny.

Títo ľudia potrebujú špecifickú pomoc a oporu. Ponúka projekt aj sprevádzanie v ďalšom živote?

Vzhľadom na výnimočnosť situácie po rozvode nechcem zostať len pri udelení jednorazovej pomoci. Duchovné cvičenia chápem ako prvotný impulz. Po nich sa snažím zostať v kontakte s účastníkmi. Po marcovej duchovnej obnove sa nám podarilo raz stretnúť na dva dni, na modlitebno-formačnom stretnutí. Ponúkame možnosť duchovného sprevádzania pre tých, ktorí môžu prísť za nami. Účastníkov víkendovky rozVEDENÍ k Bohu pozývame do regionálnych modlitebných skupiniek. Momentálne funguje jedna v Bratislave. Chcel by som, aby boli aj ďalšie – u nás v Chrenovci-Brusne, v Banskej Bystrici a v Beluškých Slatinách – v Rodinkove.

Mnohí ľudia hovoria, že kňazi sa nemajú do manželstva starať, lebo sa mu nerozumejú...

Nehrám sa na odborníka na manželstvo, ani sa netvárim, že rozumiem všetkému, čo prežívajú manželia. Čokoľvek robím a hovorím, vyplýva z Božieho slova. Na ňom je postavená celá pastorácia rozvedených. Prepájam to s osobnou modlitbou, kde si pýtam svetlo práve pre túto službu. Snažím sa ľudí nasmerovať k Ježišovi a nie riešiť ich problémy. Vtedy sa splní vízia

Danielle Bourgeois, zakladateľky Familie Solitude Myriam, keď jej Ježiš hovoril: „Poponáhľaj sa ich zhromaždiť okolo seba, pretože vlci sú pripravení ich roztrhať. Ja ich uzdravím“.

Majú rozvedení nejakú spoločnú črtu?

Nedokážem to jednoznačne povedať, lebo každého rozvedeného vnímam individuálne. Ale skoro vždy si všimam veľkú túžbu byť prijatý. Spája sa mi to so slovami pápeža Františka: „Jasne vidím, že to, čo dnes Cirkev najviac potrebuje, je schopnosť liečiť zranenia a rozohrievať srdcia veriacich. Potrebujeme predovšetkým vzájomnú blízkosť. Pre mňa je Cirkev ako poľná nemocnica po boji. Je zbytočné pýtať sa ťažko zraneného, či má vysoký cholesterol alebo cukor! Musíme najprv ošetriť jeho rany. Potom môžeme hovoriť o ostatnom. Liečiť zranenia, liečiť zranenia... Treba začať „zdola“.“

Pápež František hovorí o novom prístupe k týmto ľuďom, dotkla sa ich aj synoda o rodine... Ako teda je najlepšie pristupovať v rámci farnosti či bežného kontaktu k rozvedeným?

Určite nie som za to, aby sa z rozvedených stala jediná skupina ľudí, ktorým sa treba venovať vo farnosti. Ale nemôžu byť úplne obchádzaní. Synoda zdôraznila niekoľko aspektov pri pastorácii rozvedených – vnímať ich utrpenie spôsobené rozvodom, ukazovať im odpustenie ako dielo milosti prirovnané k ceste, rozvíjať pastoráciu zmierenia a mediácie a všimnúť si negatívny vplyv rozvodu na deti. Pre mňa je vždy rozhodujúce všimnúť si dobré túžby v človeku, aby mi ich nezatienili jeho slabosti alebo spoločenská mienka o ňom.

Čo môžeme pre nich urobiť, ako pomôcť projektu rozVEDENÍ k Bohu?

Možno by si tu čakal číslo účtu, na ktorý budem prosieť poslať príspevok na toto dielo. Nie je to však potrebné, lebo všetky výdavky spojené s duchovnými cvičeniami pre rozvedených sa pokrývajú z príspevkov za ubytovanie a za stravu. Ak si niekto nemôže dovoliť zaplatiť poplatok 25 Eur, snažíme sa mu vyjsť v ústrety. Na akú pomoc teda čakáme? Určite na Tvoju modlitbu. Keď som na poslednej duchovnej obnove povedal o niekoľkých rehoľných komunitách, ktoré sa modlili za nás aj za účastníkov, videl som ako veľmi ich to oslovilo a dodalo im to neuveriteľnú odvahu a nadšenie. A môžem potvrdiť, že sa tam diali úžasné

Božie veci. Keďže zatiaľ projekt rozVEDENÍ k BOHU je to len v začiatkoch, mnohí o ňom nevedia. Preto budem vďačný, ak aj cez Teba budú môcť počuť o ňom tí, ktorých sa týka.

Za rozhovor ďakuje Mária Kohutiarová